

Bc. Vlastislav Novák; Bc. Rostislav Píbil

Přeshraniční projekt CLARA II

Anotace

Příspěvek dvojice autorů se věnuje tématu peripetií v oblasti regionální přeshraniční spolupráce v trojmezí Česká republika – Svobodný stát Sasko – Svobodný stát Bavorsko, včetně aspektů spolupráce v oblasti civilní ochrany (respektive ochrany obyvatelstva či krizového řízení). Zmíněny jsou jak milníky této spolupráce, včetně konkrétních nezdarů, tak praktické náležitosti současného rámce spolupráce. Samostatná pozornost je pak věnována roli přeshraniční spolupráce hasičů a záchranných služeb.

Klíčová slova

CLARA II, Česká republika, Karlovarský kraj, Německo, Bavorsko, Sasko, přeshraniční spolupráce, hasiči, záchranná služba.

Summary

Article, elaborated by a pair of authors, is devoted to the topic of „ups and downs“ of regional cross-border cooperation in the triangle Czech Republic – Free State of Saxony – Free State of Bavaria, including aspects of civil protection (or protection of the population and crisis management). Place is given to the fundamental milestones of cooperation, including specific failures and practicalities of the current cooperation framework. Special attention is paid to the role of cross-border cooperation of firefighters and rescue services.

Keywords

CLARA II, Czech Republic, Karlovy Vary, Germany, Bavaria, Saxony, cross-border cooperation, firefighters, rescue service.

Úvod do problematiky¹

Projekt spolupráce Karlovarského kraje, Bavorska a Sasky nazvaný CLARA II vzešel ze společného projektu spolupráce CLARA, jenž je zkratka anglického názvu přeloženého jako „Spolupráce místních a regionálních úřadů v kraji Karlovarském, Chemnitz a Oberfranken v období rozšiřování Evropské Unie“. Tento projekt byl realizován v období let 2005 – 2006. Umožnil vzájemnou spolupráci Bavorska, Sasky a Karlovarského kraje, financovanou z tehdy využitelných programů Evropské unie.

Protože ale současný stav programů pro financování podobné spolupráce již vznik a rozvoj takového trojstranného projektu neumožňuje, bylo nutné přistoupit k rozdělení dosavadního svazku na dva projekty, jež by na dříve fungující spolupráci uvedených regionů úspěšně navázaly. A tak vznikly dva programy:

- projekt „CLARA II: Rozvoj společné partnerské spolupráce veřejné správy v česko-saském regionu“
- projekt „CLARA II: Rozvoj společné partnerské spolupráce veřejné správy v česko-bavorském regionu“.

Aby úspěšná spolupráce všech tří původních partnerů mohla být i nadále propojena a financována, stal se společným partnerem obou výše uvedených projektů Karlovarský kraj. Jako vedoucí partner bude mít za úkol koordinaci aktivit obou projektů. V této seminární práci bude představen projekt „CLARA II: Rozvoj společné partnerské spolupráce veřejné správy v česko-bavorském regionu“. Tedy spolupráce mezi českou a bavorskou stranou, s důrazem na bezpečnostní problematiku.

Oba projekty jsou součástí projektu CLARA II, který byl schválen usnesením Zastupitelstva Karlovarského kraje jako součást Akčního plánu Programu rozvoje Karlovarského kraje 2007 – 2013.

¹ Projekt CLARA 2: Česko – Sasko <<http://sasko.clara2.eu/>>.
Projekt CLARA 2: Česko – Bavorsko <<http://bavorsko.clara2.eu/>>.
Pracovní materiály projektu CLARA II, workshopy.

Něco málo historie

Za předchůdce této spolupráce by se dal s nadsázkou nazvat projekt, jenž byl realizován jako spolupráce na úrovni hasičských sborů obou stran hranice, a sice Hasičským záchranným sborem Karlovarského kraje a hasičskými strukturami v rámci Německa. Konkrétně se jednalo o spolupráci, která spočívala ve vzájemné výpomoci při likvidaci požárů a jiných mimořádných událostí, kterými si vzájemně vypomáhaly požární stanice v Kraslicích a Klingenthalu. Tento projekt ale ztroskotal na několika faktorech:

- Vozidlo v majetku Ministerstva vnitra České republiky, kterými vozidla Hasičského sboru jsou, nesmělo bez zvláštního povolení opustit území České republiky;
- Neexistovala právní úprava, která by podmínky takové výpomoci řešila po stránce právní a ekonomické;
- Nebyla dořešena problematika výjezdu sil na území cizího státu bez předchozí celní a pasové kontroly (spolupráce byla připravována v době, kdy Česká republika nebyla součástí Schengenského prostoru).

Projekt ale inicioval změny, které provedlo Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky ve spolupráci s Ministerstvem vnitra České republiky a jinými ústředními správními úřady, aby takto zamýšlená mezistátní pomoc v příhraniční oblasti byla možná.

Současnost projektu CLARA II

Clara II: Rozvoj společné partnerské spolupráce veřejné správy v česko-bavorském regionu

Ko-financování z Evropské unie:

- Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007 – 2013.

Leadpartner:

- Karlovarský kraj.

Partneři projektu:

- Regierung von Oberfranken;
- Stadt Bayreuth;
- Euregio Egrensis AG Sachsen/Thüringen e.V.;
- Město Karlovy Vary.

Náklady projektu:

- celkem: 4.700.000,- Kč;
- z toho: státní rozpočet České republiky: 235.000,- Kč (5 %);
- Karlovarský kraj: 470.000,- Kč (10 %);
- financování z Evropského fondu regionálního rozvoje: 3.995.000,- Kč (85 %).

Stav projektu:

- žádost byla podána dne: 9. III. 2010;
- předpokládaný datum zahájení projektu: 1. XI. 2010;
- předpokládaný datum ukončení projektu: 30. IX. 2013.

Cíle projektu

Cílem projektu je další prohlubování vztahů a budování partnerské sítě na obou stranách hranice. Dosavadní výsledky jsou etablováním společného akčního prostoru a do budoucnosti rozšířeny pro vzájemné využívání. Za tímto účelem jsou plánována setkání koordinátorů, konference k aktuálním tématům. Na dílčích jednáních mají být vypracovány společné strategie na téma hospodářství, cestovní ruch, kultura, doprava, zemědělství a rozvoj venkova jakož i životního prostředí a bezpečnost obyvatelstva.

Dále jsou plánovány vzájemné návštěvy partnerů projektu, podpora spolupráce v oblasti škol, sportu, profesního vzdělávání, vysokých škol a podpora dílčích přeshraničních kooperací.

Cílem projektu je zintenzivnění a další prohlubování vzájemných vztahů a budování komplexnější sítě partnerů na obou stranách hranice. Jedná se o průřezový přístup k tématům veřejné správy, tedy k tématům, u kterých je zřejmý jejich bezprostřední vliv na život nejširší veřejnosti. Na základě výsledků a zkušeností z projektu Clara@eu dojde projektem Clara II k upevnění přeshraničních kooperačních struktur a budou řešeny aktuální problémy společného přeshraničního regionu s cílem přispět k jeho trvale udržitelnému a vzájemně koordinovanému rozvoji. Za tímto účelem jsou plánována setkání koordinátorů, odborné i veřejně přístupné konference a workshopy k jednotlivým dílčím tématům. Pomocí společných akcí budou připraveny podklady a vypracovány společné strategie na tato hlavní témata:

- civilní obrana a řízení rizik;
- cestovní ruch a lázeňství;
- doprava;
- veřejná správa blíže občanům;
- regionální rozvoj a územní plánování;
- lidské zdroje a vzdělávání.

Dále jsou také plánovány vzájemné návštěvy personálu partnera projektu, podpora spolupráce v oblasti škol, sportu, profesního vzdělávání a vysokých škol a podpora dílčích přeshraničních kooperací.

Projekt je tedy zaměřen na vytvoření (nastavení, otestování) stabilních a funkčních přeshraničních struktur a komunikačních platforem/kanálů mezi zúčastněnými partnery s cílem přispět k trvale udržitelnému rozvoji společného pohraničí a s cílem zlepšit servis pro občany (respektive veřejnost v nejširším smyslu slova) po obou stranách hranice.

Doba realizace projektu

- 1. listopad 2010 až 30. září 2013 (**35 měsíců**).²

Cíle projektu na úrovni spolupráce hasičů

- Je nutné v praxi daleko více využívat příhraniční pomoc sousedního státu na základě uzavřených dohod mezi jednotlivými městy a obcemi.
- Pro jednodušší vzájemné informování o plánovaných cvičeních příhraničních jednotek vypracovat jednotnou tabulku, ve které budou uvedené kontakty (jména, telefony a e-mailové adresy) velitelů dotčených jednotek – zajistí zástupce Krajského úřadu.
- Připravit instrukčně metodické zaměstnání pro velitele jednotek sboru dobrovolných hasičů dotčených měst a obcí na české straně, na kterém budou seznámeni s proběhlým společným jednáním a jeho závěry – zajistí Hasičský záchranný sbor kraje.
- Na žádost německé strany je nutné připravit dodatek k multilaterálním dohodám uzavřených mezi jednotlivými městy a obcemi, který bude umožňovat výjezd hasičů z Německa dříve, než k nim dorazí oficiální žádost o pomoc z české strany – přípravu dodatku a koordinaci zajistí Hasičský záchranný sbor kraje.³

Tyto cíle jsou výstupem jednání pracovní skupiny „Požární ochrana“.

Cíle spolupráce na úrovni záchranných služeb

- Zástupce Zdravotnické záchranné služby Karlovarského kraje dále informoval o mezinárodní dohodě, která je v současné době před podpisem u prezidenta republiky. Tato dohoda umožní územním samosprávným celkům uzavírat dohody o přeshraniční spolupráci na místní úrovni.
- Zástupce Zdravotnické záchranné služby Karlovarského kraje představil cíle záměry Zdravotnické záchranné služby Karlovarského kraje v oblasti přeshraniční spolupráce a nastínil možnosti rozvoje spolupráce z odborného hlediska. V rámci tohoto bodu bylo diskutováno o možnostech a podmínkách pro předávání pacientů.

² Projekt CLARA 2: Česko – Bavorsko <<http://bavorsko.clara2.eu/>>.

³ Zápis z jednání – pracovní skupina požární ochrana „Clara II – rozvoj společné partnerské spolupráce veřejné správy v česko-bavorském regionu“
<<http://bavorsko.clara2.eu/conferences.php?section=meetings&folder=59>>.

- Zástupce Zdravotnické záchranné služby Karlovarského kraje dále informoval o činnosti Zdravotnické záchranné služby při zpracování mapy pokrytí Zdravotnické záchranné služby na území Karlovarského kraje.
- Zástupce Zdravotnické záchranné služby Karlovarského kraje přítomné informoval o systému financování Zdravotnické záchranné služby.
- Zástupce Bavorského červeného kříže informoval o činnosti a o potřebách německé strany v oblasti přeshraniční spolupráce a v rámci diskuse pozitivně hodnotil přínos této pracovní skupiny na budoucí spolupráci zdravotních záchranných služeb.
- Zástupce Zdravotnické záchranné služby Karlovarského kraje všem zástupcům německé strany předal kontakt na svoji osobu a informoval všechny o záměru navštívit jednotlivé zástupce záchranných služeb v Německu a navázat tím bližší kontakt v této oblasti.⁴

Tyto cíle jsou výstupem jednání pracovní skupiny „Zdravotnická záchranná služba“.

Cílem projektu bylo nastavení spolupráce Karlovarského kraje se sousedními kraji na saské (dnes Vládní kraj Chemnitz) a bavorské straně (Horní Franky). Prvotní projekt CLARA byl financován z programů, které umožňovaly spolupráci tří navzájem propojených partnerů (Sasko, Bavorsko a Karlovarský kraj). V současné době již nejsou tyto programy uskutečňovány (spolupráce tří stran). Z tohoto důvodu je možné ve vzájemné spolupráci pokračovat pouze za podmínky vytvoření dvou projektů, které mají obdobnou strukturu. Proto vznikly projekty dva.

Zvlášť na česko-saské straně – „CLARA II: Rozvoj společné partnerské spolupráce veřejné správy v česko-saském regionu“. A zvlášť na česko-bavorské straně – „CLARA II: Rozvoj společné partnerské spolupráce veřejné správy v česko-bavorském regionu“. Z těchto důvodů je Karlovarský kraj postaven do funkce vedoucího partnera (Lead-partnera) a koordinuje aktivity obou projektů. Oba tyto projekty jsou součástí projektu CLARA II, který byl schválen usnesením Zastupitelstva Karlovarského kraje jako součást Akčního plánu Programu rozvoje Karlovarského kraje v období 2007 – 2013. Doba realizace projektu CLARA II je období od 1. ledna 2010 do 30. září 2013.

Financování projektů:

Finanční náklady obou projektů jsou vyčísleny následovně:

Každý z projektů celkem 4.700.000,- Kč, z toho:

- státní rozpočet ČR: 235.000,- Kč (5 %);
- Karlovarský kraj: 470.000,- Kč (10 %);
- Evropský fond regionálního rozvoje: 3.995.000,- Kč (85 %).

⁴ Zápis z jednání – Pracovní skupiny – zdravotní záchranná služba „Clara II – rozvoj společné partnerské spolupráce veřejné správy v česko-bavorském regionu“
< <http://bavorsko.clara2.eu/conferences.php?section=meetings&folder=60> >

Řízení projektů

Na managementu a koordinaci projektu se podílejí všichni projektoví partneři pod vedením lead partnera. Lead Partner zodpovídá za celý projekt ve vztahu k dotačnímu programu (realizace projektu, finanční management, celková koordinace). Všichni partneři mají určeno pro projekt několik svých kompetentních zaměstnanců. Příslušní projektoví a finanční manažeři tvoří společný realizační tým. Pro každé z dílčích témat projektu jsou určeni u partnerů další kompetentní osoby, které realizují konkrétní aktivity v jednotlivých tématických oblastech. Osoby, popř. jejich zástupci, které nesou dílčí odpovědnost za jednotlivé tématické oblasti, jsou součástí širšího realizačního týmu.

V rámci tohoto pracovního celku dochází k pravidelným i ad-hoc setkáním realizačního týmu s cílem koordinovat jednotlivé kroky a reagovat na aktuální vývoj. Vedle pravidelných setkání realizačního týmu se minimálně jedenkrát ročně uskutečňuje klauzurní zasedání širšího realizačního týmu.

Partneři projektů

Partneři projektů jsou následující:

Partneři česko-saského projektu:

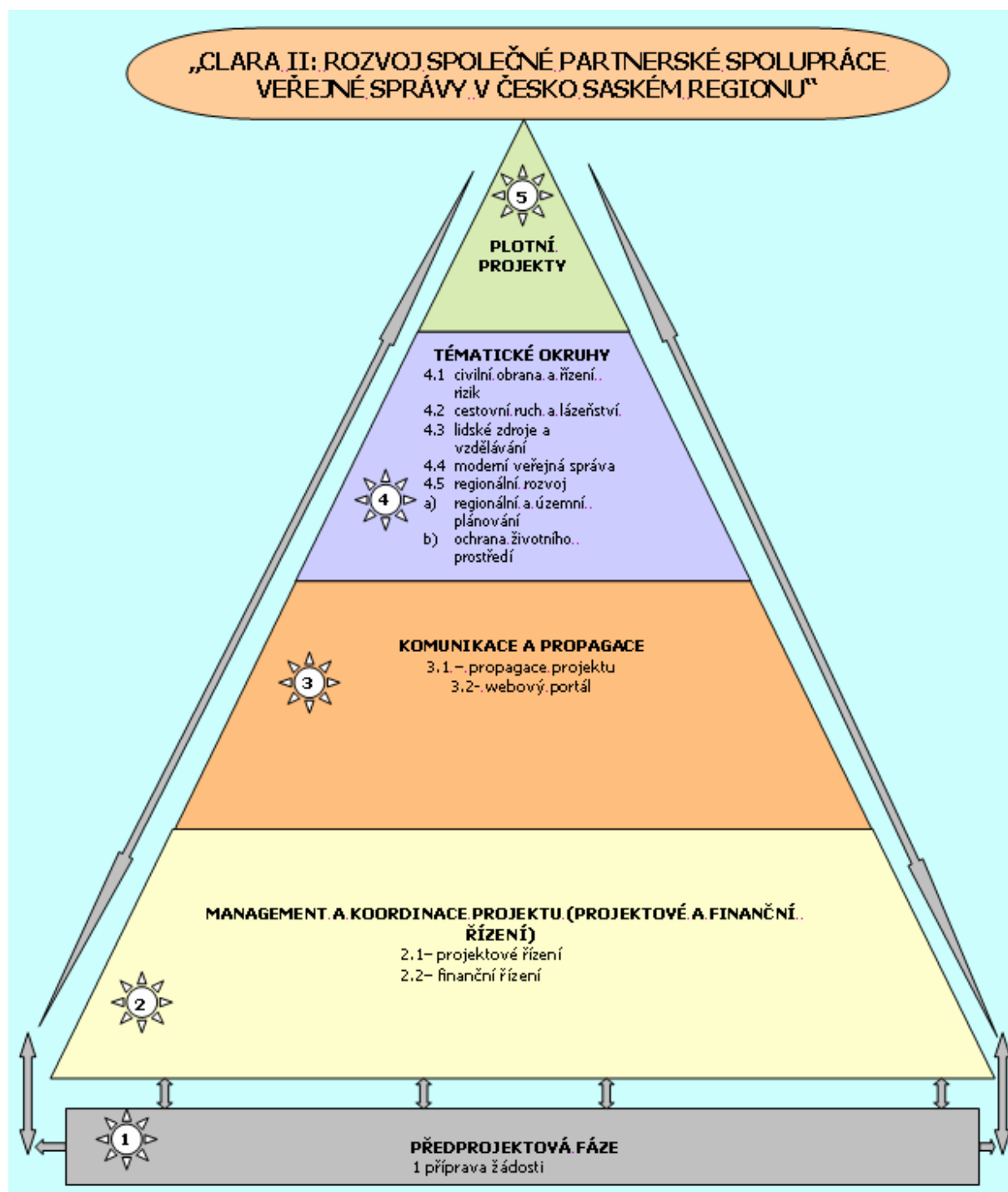
- Karlovarský kraj zastoupený Krajským úřadem Karlovarského kraje;
- Vládní kraj Chemnitz zastoupený Vládním prezídiem Chemnitz;
- Zemský okres Vogtland zastoupený Okresním úřadem Vogtland;
- Infocentrum města Karlovy Vary;
- Euroregion Egrensis zastoupené Pracovním sdružením Sasko/Durynsko.

Partneři česko-bavorského projektu:

- Karlovarský kraj zastoupený Krajským úřadem Karlovarského kraje;
- Regierung von Oberfranken;
- Stadt Bayreuth;
- Euregio Egrensis: Arbeitsgemeinschaft Sachsen;
- Město Karlovy Vary.

Ilustrace: Schéma fungování projektu CLARA II.

Pracovní celek 1 – příprava projektu

Základním cílem v přípravné fázi bylo nadefinovat:

- partnery projektu;
- strukturu projektu;
- způsob a výši financování projektu;
- časový rámec projektu;
- další administrativní kroky směřující k úspěšnému podání žádosti o dotaci.

Pracovní celek 2 – management a koordinace projektu

Tento pracovní celek sestává ze dvou částí: projektové řízení a finanční řízení. Výsledkem projektového managementu je:

- detailní pracovní plán;
- pravidelné/průběžné monitorovací zprávy o realizaci projektu (vč. závěrečné zprávy);
- úvodní a závěrečná konference;
- pravidelné žádosti o platbu;
- příp. obsahové a finanční úpravy parametrů projektu (žádosti o změny apod.).

Pracovní celek 3 – komunikace a propagace

Tento pracovní celek sestává ze dvou částí: propagace projektu a webový portál. Pracovní celek zajišťuje propagaci projektu jako celku i jeho dílčích aktivit a zajišťuje realizaci propagačních opatření podle pravidel dotačního programu. Výstupem tohoto pracovního celku je:

- grafický manuál;
- materiál určený pro práci s veřejností (propagační materiály, články v tisku, tiskové zprávy apod.);
- webový portál projektu, informace na webových stránkách kooperačních partnerů.

Pracovní celek 4 – tématické okruhy

Jednotlivá témata byla vybrána na základě společné dohody všech zúčastněných partnerů během přípravy projektu. Jedná se o témata, na kterých mají zájem všichni partneři. Jako nejdůležitější témata byla vybrána – civilní obrana a řízení rizik, cestovní ruch a lázeňství (včetně zdravotnictví a wellness), lidské zdroje a vzdělávání, moderní veřejná správa, regionální rozvoj = regionální a územní plánování a životní prostředí.

Pracovní celek 5 – pilotní projekty

Kromě výsledků z výše uvedených témat jsou realizovány příhraniční pilotní aktivity. Jedná se především o studie a analýzy, které jsou využívány všemi partnery. Jedná se zejména o následující pilotní projekty:

- Přeshraniční studie bezpečnostního systému Karlovarského kraje a Vládního kraje Chemnitz.
- Návrh strategie likvidace invazních rostlin.
- Společná příhraniční koncepce udržitelného cestovního ruchu.
- Vytvoření geografického portálu regionu Vogtland v češtině.
- Propojení geografických dat ve dvou příhraničních regionech ve společném portálu.
- Vytvoření informační brožury k příhraničnímu vzdělávání.

Mezi první výstupy z projektů patří vybudování a zprovoznění Cykloportálu Karlovarského kraje a Informatoinsinternetportal – Radtouristik im Bezirk Karlovy Vary.

Závěr

Jak vyplývá z výše uvedeného, je zjevná snaha partnerů sledovaného projektu zlepšit a prohloubit vzájemnou spolupráci v uvedených oblastech a tím zajistit mimo jiné i vyšší bezpečnost svých regionů a obyvatel. O tom nejlépe svědčí dvě výše zmíněné schůzky pracovních skupin „požární ochrana“ a „zdravotní záchranná služba“. Setkávání uvedených pracovních skupin, jejich vzájemná výměna zkušeností a zjevná snaha o prohloubení a rozšíření spolupráce je více než dobrým předpokladem zvýšení úrovně bezpečnosti území a obyvatelstva, ale i velmi účelným využitím evropských finančních prostředků na rozvoj oblastí vzájemné česko-bavorské spolupráce.

Lze si jen přát, aby do budoucna takových projektů přibývalo a jejich kvalita, propracovanost a efektivita jen a jen rostla.